

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІСТОРІЯ НАУКИ»

Освітня програма
«Спеціальна освіта»

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Спеціалізація 016.01 Логопедія

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри професійної освіти
та інноваційних технологій
Протокол № 1 від “26” серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Історія науки
Освітня програма	Спеціальна освіта
Спеціалізація (за наявності)	016.01 Логопедія
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Галузь знань	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Курс / семестр	1 / 2 (д.ф.н.) 1 / 2 (з.ф.н)
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 14 год. / 4 год. Семінарські заняття – 18 год. / 6 год. Самостійна робота – 58 год. / 90 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=190&id_cou=8130

2. Опис дисципліни

Мета: забезпечити засвоєння студентами ОР «бакалавр» наукових уявлень про основні закономірності, періоди і тенденції у розвитку вищої освіти і науки на різних етапах розвитку людської цивілізації, особливості її еволюції в Україні, сформувані навички творчої реалізації позитивних надбань теорії та практики зарубіжної і вітчизняної вищої школи у майбутній самостійній практичній діяльності.

Завдання:

- сформувані цілісну систему знань про історико-педагогічні процеси, явища і факти, дотичні до розвитку вищої освіти і науки;
- з'ясувати витоки становлення, закономірності та періоди у розвитку вищої школи, обґрунтувати їхню детермінованість соціально-економічними, політичними та культурними факторами;
- забезпечити опанування студентами світової й національної історико-педагогічної спадщини у сфері вищої освіти і науки, усвідомлення ролі вищих навчальних закладів у сучасних євроінтеграційних процесах;
- сприяти активізації самостійної пошукової діяльності майбутніх фахівців, розвитку їхнього творчого потенціалу та формування професійного світогляду.

У результаті вивчення курсу студенти повинні знати:

- історію зародження, закономірності та періоди еволюції зарубіжної й української вищої освіти та науки;
- стан і тенденції розвитку вищої школи у сучасному світовому і національному вимірах;

- історико-педагогічний дискурс змісту, форм і методів навчально-виховної діяльності у закладах вищої освіти;
- особливості педагогічного процесу у закладах вищої освіти в умовах відродження та розбудови національної системи вищої освіти в Україні.

уміти:

- конкретно-історично підходити до аналізу наукових явищ і фактів у сфері вищої освіти, критично їх переосмислювати, визначати можливості творчого використання в сучасних умовах;
- самостійно оволодівати історико-педагогічними знаннями у галузі вищої освіти на основі аналізу базової та додаткової літератури;
- визначати положення педагогічної теорії та практики навчання і виховання молоді в закладах вищої освіти, які сприяють розвитку педагогічного мислення, підвищенню педагогічної культури, зростанню фахової майстерності;
- здійснювати науково-пошукову діяльність.

Компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Витоки і розвиток високих шкіл у древніх цивілізаціях та в добу європейського Середньовіччя. Еволюція зарубіжної вищої освіти науки у XVII – першій	Причини виникнення та зміст діяльності шкіл підвищеного типу у давніх цивілізаціях (Вавилонське царство, Єгипет, Індія, Китай). Організаційно-педагогічні основи функціонування високого шкільництва у Древній Греції і Стародавньому Римі. Передумови виникнення перших європейських університетів. Особливості та зміст навчально-виховного процесу в середньовічних європейських університетах. Поняття про схоластику.	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування

	половині XIX ст.	<p>Особливості організації та змісту діяльності високого шкільництва у зарубіжних державах XVII – XVIII ст. (єзуїтські колегії, лицарські академії, інститути). Тенденції еволюції університетської освіти та її головні ознаки.</p> <p>Проблеми вищої освіти молоді у творчій спадщині визначних представників педагогічної думки доби Просвітництва (Я.А. Коменський, Дж. Локк, Ж.Ж. Руссо та ін.).</p> <p>Сутність ідей зарубіжної педагогіки кінця XVIII – першої половини XIX ст. та їх вплив на розвиток вищої школи (К. Гельвецій, В. Гумбольдт, А. Дістервег, Ж. Кондорсе та ін.).</p>	
2.	Тема 2. Особливості розвитку вищої освіти і науки у зарубіжних державах наприкінці XIX – у другій половині XX ст.	<p>Сутність нових ідей зарубіжної педагогіки кінця XIX – початку XX ст. та їх вплив на зміну пріоритетів у системі зарубіжної вищої освіти і науки.</p> <p>Тенденції розвитку вищої освіти і науки у розвинених зарубіжних країнах у першій половині XX ст.</p> <p>Причини та зміст освітніх реформ у державах Заходу у другій половині XX ст. Передісторія формування європейської інтеграції у галузі європейської вищої освіти.</p>	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.
3.	Тема 3. Провідні тенденції у розвитку сучасної вищої освіти і науки в державах Заходу.	<p>Рушійні сили та сутнісна характеристика трансформаційної зміни у системі вищої освіти і науки розвинених держав Заходу кінця XX – початку XXI ст.</p> <p>Болонський процес як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти країн Європи (історія, ключові позиції, шляхи реалізації, результати впровадження основних положень документів Болонського процесу).</p>	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування, семінарське заняття.
4.	Тема 4. Зародження й особливості	Передумови формування та зміст навчання і виховання у перших школах підвищеного типу Київської Русі та	Опрацювати відповідні

	<p>функціонування високого шкільництва в епоху києво-руської державності та українського Відродження. Специфіка розвитку вищої освіти і науки на українських землях наприкінці XVIII – на початку XX ст.</p>	<p>Галицько-Волинського князівства. Єзуїтське шкільництво на західноукраїнських землях.</p> <p>Братські школи в Україні як перші українські середні школи. Острозький колегіум – перша вища школа гуманістичного типу в Україні (організація, зміст навчальної та наукової діяльності, сучасні реалії).</p> <p>Місце і роль Києво-Могилянської академії у розвитку національної культури й освіти; наукова діяльність визначних випускників і викладачів КМА.</p> <p>Провідні тенденції у розвитку шкільництва на українських землях кінця XVIII – початку XIX ст. Освітня політика російського й австрійського урядів у галузі високої освіти і науки на межі XVIII – XIX ст.</p> <p>Організація та зміст навчально-виховного процесу і розв'язок науки у перших класичних університетах України (Львівський, Харківський). Розвиток вищої освіти у «підросійській» та «підавстрійській» Україні у другій половині XIX – на початку XX ст. Найвідоміші організатори та випускники університетів України цього періоду.</p>	<p>наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.</p>
5.	<p>Тема 5. Особливості розвитку теорії та практики вищої освіти і науки в УНР та в УРСР.</p>	<p>Практика організації високого шкільництва і науки в УНР. Сутність освітньої політики більшовицької, шляхетсько-польської, румунської та чеської влад у галузі вищої освіти в 1920 – 1930-х рр. Основні напрями та зміст науково-дослідницької діяльності у різних типах вищих шкіл України цього періоду. Специфіка розвитку вищої школи і наукової праці в УРСР у другій половині XX ст. Формування мережі державних ВНЗ на західноукраїнських землях. Становлення і розвиток закладів вищої освіти на Прикарпатті.</p>	<p>Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.</p>

6.	Тема 6. Вищі українські студії за межами України	<p>Витоки українського високого шкільництва і науки за межами України. Становлення вищих українських навчальних закладів на теренах Європи у міжвоєнний період. Український вільний університет у Мюнхені: історія виникнення, зміст навчально-виховної діяльності. Видатні викладачі та випускники.</p> <p>Українознавчі студії у державах позаєвропейського освітнього простору другої половини ХХ ст.</p> <p>Сучасний стан українського високого шкільництва за межами України: проблеми, тенденції розвитку.</p>	
7.	Тема 7-8. Основи наукових досліджень	<p>Наука як соціокультурний феномен. Сучасна наука та етика наукової діяльності. Особливості наукового знання та пізнання. Теоретичний та емпіричний рівні наукового дослідження. Методологія та методи наукового дослідження. Організація наукового дослідження.</p>	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування

8.	Тема 9. Цифрові комунікації як невід'ємна складова науки	Поняття про цифрові комунікації. Сучасні веб-ресурси. Пошукові системи. Хмарні технології. Основи СММ. Цифровий етикет. Захист веб-ресурсів та інформаційна безпека. Захист веб-ресурсів та інформаційна безпека.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування
----	---	---	---

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	10
Семінарське / лабораторне заняття	30
Самостійна робота	5
Індивідуальне завдання	5
Залік / екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1		1		2		2				2		1		1			10
Семінарські/ лабораторні з-тя		5		5		5		5		5		5						30
Самостійна р-та								3						3				6
Індивідуальні завдання																4		4
Залік / Екзамен																	50	50
Всього за тиждень	1	5	1	5	2	5	2	5	3	5	2	5	1	3	1	4	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Література:**Базова**

1. Про вищу освіту. Закон України від 1.07.2014 № 1556 – VII//Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 37 – 38.
2. Про освіту. Закон України від 5.09.2017р. / Інтернет-ресурс: сайт ВРУ.
3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. / Інтернет-ресурс.
4. Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді...: Наказ МОН України від 16.06.2015 р. № 641.

5. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: підручник / А.М. Алексюк. – К.: Либідь, 1998. – 560 с.
6. Антологія педагогічної думки Східної Галичини та українського зарубіжжя ХХ століття: навчальний посібник / [Т.К.Завгородня, З.І.Нагачевська, Н.М.Салига та ін.]. Івано-Франківськ: Вид-во “Плай” ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2008. 480 с.
7. Джус О.В. Педагогічна думка української діаспори (ХХ століття):хрестоматія. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 150 с.
8. Джус О.В. Професійна підготовка української молоді в діаспорі (1900-і – 1980-і рр.): навчально-методичний посібник: Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 100 с.
9. Вища освіта в Україні: навч. посіб / за ред. В.Г. Кременя, С.М. Ніколаєнка. – К. : Знання, 2005. – 327 с.
10. Вища освіта України і Болонський процес: навч. посіб. / за ред. В.Г. Кременя. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.
11. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник / С.С. Вітвицька. – К.: Центр навч. літ., 2006. – 384 с.
12. Згуровський М.З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України / М.З. Згуровський. – К.: НТУУ «КПІ», 2006. – 544 с.
13. Корсак К.В. Світова вища освіта: порівняння і визнання закордонних кваліфікацій і дипломів: монографія / К.В. Корсак. – К.: МАУП – МКА, 1997. – 208 с.
14. Кравець В. Зарубіжна школа і педагогіка ХХ ст.: навч. посіб. / В. Кравець. – Тернопіль, 1996. – 290 с.
15. Кравець В. Історія класичної зарубіжної педагогіки та шкільництва: навч. посіб. / В. Кравець. – Тернопіль. – 1996. – 436 с.

16. Кравець В.П. Історія української школи і педагогіки: навч. посіб. / В.П. Кравець. – К., 1994. – 360 с.
17. Любар О.О. Історія української школи і педагогіки: навч. посіб. / О.О. Любар, М.Г. Стельмахович, Д.Т. Федоренко. – К.: Знання, 2003. – 450 с.
18. Майборода В.К. Вища педагогічна освіта в Україні: історія, досвід, уроки (1917 – 1985 рр.) / за ред. Лугового В.І. – К.: Либідь, 1992. – 196 с.
19. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / З. Н. Курлянд [та ін.]. – К. : Знання, 2005. – 399 с.
20. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / Т.І. Туркот. – К.: Кондор, 2011. – С. 30 – 44.
21. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2010. – 456 с.

Допоміжна

1. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти України на рубежі століть / В. Андрущенко // Вища освіта України. – 2001. – № 1. – С. 11 – 17.
2. Андрущенко В. Проблема входження української університетської освіти в європейський освітній простір / В. Андрущенко, І. Гляревська // Рідна школа. – 2012. – № 12. – С. 3 – 8.
3. Артемчук Г.І. Вища школа України: реальність і тенденції розвитку / Г.І. Артемчук, В.В. Попович, Г.Г. Січкаренко. – К.: Ленвіт, 2004. – 176 с.
4. Вища освіта в Україні: нормативно-правове регулювання; у 3 томах / за ред. Степка М.Ф. – К.: Форум, 2007. – 1758 с.
5. Вища освіта і Болонський процес: підручник / Г.Ф. Пономарьова та ін. – Харків: ХГПА, 2011. – 304 с.
6. Высшее образование в XXI веке. Всемирный статистический обзор по высшему образованию 1980 – 1995 гг. – ЮНЕСКО: Париж, 5 – 9 октября, 1998 г. – 71 с.
7. Вища школа Української РСР за 50 років: іст. нарис / відп. ред. В.І. Пітол. – К.: Вид-во Київського ун-ту, 1968. – 539 с.
8. Дмитриченко М.Ф. Вища освіта і Болонський процес / М.Ф. Дмитриченко, Б.І. Хорошун та ін. – К.: Знання України, 2006. – 440 с.
9. Ісаєвич Я.Д. Братства та їх роль в розвитку української культури 16 – 18 ст. / Я.Д. Ісаєвич. – К., 1966.
10. Козак Н.Л. Університетська освіта: навч. посіб. / Н.Л. Козак, І.М. Шоробура. – Львів: Новий світ – 2000, 2011. – 180 с.
11. Мещанінов О.П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: монографія / О.П. Мещанінов. – Миколаїв, 2005.
12. Микитась В.Л. Давньоукраїнські студенти і професори / В.Л. Микитась. – К.: Абрис, 1994.

13. Мицько І.З. Острозька слов'яно-греко-латинська академія / І.З. Мицько. – К. – 1990.
14. Пуховська Л.П. Професійна підготовка вчителів у Західній Європі: спільність і розбіжності: монографія / Л.П. Пуховська. – К.: Вища школа, 1997.
15. Сірополко С. Історія освіти в Україні / С. Сірополко. – Львів: Афіша, 2001. – 664 с.
16. Сікорський П.І. Кредитно-модульна технологія навчання: навч. посіб. / П. І. Сікорський. – К.: Вид-во Європейського університету, 2004. – 127 с.
17. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: навч. посіб. / З.І. Слєпкань. – К.: Вища школа, 2005. – 239 с.
18. Хижняк З.І. Історія Києво-Могилянської академії / З.І. Хижняк, В.К. Маньківський. – К.: КМА, 2003. – 184 с.

Інформаційні ресурси

Інтернет, електронні книги та підручники, фонди бібліотеки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та його Педагогічного факультету.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 104 тел. (0342) 59-61-57 https://kpoit.pnu.edu.ua kpoit@pnu.edu.ua
Викладач	Джус Оксана Володимирівна
Контактна інформація викладача	тел. (0342) 59-61-57 oksana.dzhus@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей

студентів, розвиткові їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про</p>

	<p>порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Додаткові бали</p>	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.</p> <p>Також за рішенням кафедри професійної освіти та інноваційних технологій студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)</p>
<p>Неформальна освіта</p>	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Викладач

Джус О.В.

Підпис – на паперовому варіанті документу